

§ 96

Dnr 2016/00406

Finanspolicy för Smedjebackens kommunkoncern

Kommunfullmäktiges beslut

1. Reviderad finanspolicy, gemensam för kommunen och de direkt och indirekt helägda kommunala bolagen, fastställs.
2. Finanspolicyn beslutad av kommunfullmäktige 2010-12-20, § 26, och policy för kommunens Penninghantering beslutad av kommunfullmäktige 1990-09-20, § 100 upphör härmed att gälla.

Ärendebeskrivning

Ekonomichef Annelie Johanssons tjänsteskrivelse:

”I finanspolicyn anger kommunfullmäktige kommunens hållning när det gäller synen på kommunkoncernens riskexponering och här anges ramarna för finansverksamheten inom vilka kommunstyrelse och styrelserna i de helägda kommunala bolagen får agera.

Finanspolicyn lägger fast mål och generella riktlinjer som ska gälla i hela kommunkoncernen. Syftet med finanspolicyn är att:

- tydliggöra organisation och ansvarsfördelning i finansverksamheten,
- ange principer för styrning och samordning av finansverksamheten,
- definiera de finansiella riskerna och ange inom vilka ramar de ska begränsas, samt
- ange principer för finansiell rapportering och kontroll.”

Kommunstyrelsen har i § 175/2016 föreslagit kommunfullmäktige att fastställa reviderad finanspolicy, gemensam för kommunen och de direkt

och indirekt helägda kommunala bolagen, samt att finanspolicyn beslutad

av kommunfullmäktige 2010-12-20, § 26, och policy för kommunens Penninghantering beslutad av kommunfullmäktige 1990-09-20, § 100 upphör att gälla.

Yrkanden

Fredrik Rönning (S) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Finanspolicy för Smedjebackens kommunkoncern

Allmänt

Övergripande mål för finansverksamheten

Kommunkoncernens finansverksamhet skall bedrivas på ett effektivt och säkert sätt utan spekulativa inslag. Den övergripande målsättningen för finansverksamheten är att uppnå bästa möjliga finansnetto med minsta möjliga risk.

Finanspolicyns syfte och omfattning

Finanspolicyn syftar till att klargöra hur finansiell verksamhet ska bedrivas och finansiella risker hanteras av kommunen och de kommunala bolagen.

Finansförvaltningens organisation och ansvarsfördelning

Koncernsamordning

För att hantera koncernens ekonomi så effektivt som möjligt ska kommunen på det sätt och inom de ramar som kommunfullmäktige beslutar, samordna de finansiella frågorna för de enheter som ingår i kommunkoncernen. I kommunkoncernen inbegrips i detta sammanhang de helägda företag där kommunen har ett rättsligt bestämmande och inflytande.

Ansvars- och befogenhetsfördelning

För den kommunala koncernens finansiella verksamhet ska följande ansvars- och befogenheter gälla:

Kommunfullmäktige

Beslutar om övergripande riktlinjer och policy för kommunen och de kommunala bolagen.
Beslutar om finansiella mål samt ramar för kommunkoncernens upplåning.

Kommunstyrelse

Ansvarar för kommunens medelsförvaltning. Verkställer kommunfullmäktiges beslut.
Beslutar inom ramen för fullmäktiges delegation om upplåning, placering av kommunens medel, utlåning, externa förvaltningsuppdrag, borgen samt förvaltning av andra organisationers medel (till exempel stiftelser).

De kommunala bolagens styrelser

Ansvarar för att ge ekonomiavdelningen den information som behövs för en effektiv finansiell samordning inom kommunkoncernen. Ansvarar för att hantera finansiella risker i samråd med ekonomiavdelningen.

Finansförvaltning

Ekonomiavdelningen har till uppgift att:

- Svara för övergripande samordning av kommunkoncernens finansiella verksamhet
- Bevaka utvecklingen inom den finansiella marknaden
- Administrera och samordna kommunkoncernens betalningsströmmar genom koncernkonto
- Lämna erforderlig information om den finansiella ställningen och utvecklingen till kommunstyrelsens arbetsutskott
- Initiera utvecklings- och förbättringsåtgärder av den finansiella verksamheten

- Ekonomichefen är ansvarig för finansförvaltningen och agerar utifrån den beslut- och delegationsordning som kommunstyrelsen fastställer.

Extern förvaltning av kommunkoncernens medel

För den externa förvaltningen av kommunkoncernens likviditet på kort eller lång sikt ska gälla:

- Extern förvaltning ska upphandlas enligt lagen om offentlig upphandling (LOU).
- Förvaltare av kommunkoncernens placerade medel ska vara svenskt värdepappersinstitut som har finansinspektionens tillstånd för förvaltning av annans finansiella instrument, enligt 1 kap 3§ p4, lagen om värdepappersrörelse (1991:981).
- Uppdraget ska grunda sig på skriftligt avtal där förvaltaren åtar sig att följa kommunkoncernens placeringsföreskrifter med eventuella ytterligare preciseringar som kommunstyrelsen fattar beslut om.

Likviditetshantering

Likviditetsplanering

Kommunkoncernens likviditet ska alltid vara så stor att en god betalningsberedskap kan hållas. För att nå en effektiv penninghantering ska likviditetsplaneringen för hela kommunkoncernen vara samordnad.

Likviditetsplaneringen ska:

- ligga till grund för bedömning av betalningsberedskapen på kort och lång sikt
- utgöra underlag för beslut om upplåning och placering av likvida medel

Ekonomiavdelningen ska tillse att det i kommunkoncernen finns en tillfredsställande betalningsberedskap, vilken ska uppnås genom egen likviditet, avtalade kreditlöften samt bemyndigande om upptagande av kortfristiga krediter. Betalningsberedskapen är beroende av tillgången på likvida medel, d v s kontanter eller sådana tillgångar som snabbt kan omsättas i kontanter. Inom ramen för likviditetsförvaltningen ska bundna placeringar överstigande ett år inte ske.

Likviditetsöverskott – tillåtna instrument

- Tillfälliga likviditetsöverskott får placeras i enlighet med nedanstående riktlinjer.
- Räntebärande konto med rätt till omedelbart uttag.
- Deposit i nordiska banker med lägst rating A.
- Penningmarknadsinstrument (<1 år) såsom statsskuldväxlar och certifikat.

Placering

Vid placering av kommunkoncernens medel ska sådana placeringsformer väljas att bästa möjliga förräntning uppnås utan att kraven på långsiktigt risktagande åsidosätts. Placeringar i utländsk valuta är inte tillåtna.

Förvärv och avyttring av värdepapper får ske genom svenska banker, Kommuninvest i Sverige AB och genom fondkommissionärer som är godkända av Finansinspektionen.

Placering av kommunkoncernens likvida medel samt pensionsmedel får ske enligt följande:

1. Räntebärande värdepapper utställda av svenska staten, svensk kommun/landsting eller garanterade av staten/kommun/landsting. Maximal löptid ett år för likvida medel och 10 år för pensionsmedel. Andel 100 %.

2. Räntebärande värdepapper utställda av svenska banker och kreditmarknadsbolag. Maximal löptid två år. Andel högst 10 %.
3. På bankkonto i svensk bank. Obegränsad löptid.
4. Utlåning till av kommunen helägda företag. Obegränsad löptid.

För pensionsmedel får dessutom placering ske i:

5. Kapitalgaranterade produkter som värdepapper (maximal andel 25 % med begränsad löptid på tio år), aktieindexobligationer (maximal andel 40 % med begränsad löptid på tio år) eller liknande instrument som baseras på ovanstående tillgångar punkt 1 och 2 med tillhörande begränsningar.

Upplåning

Allmänt

Upplåning får genomföras för långfristiga finansieringar eller för att trygga kommunkoncernens kortfristiga betalningsberedskap. Vid upplåning och skuldförvaltning ska kravet på låg risk beaktas och lägsta möjliga finansieringskostnader eftersträvas vid den valda risknivån. Upplåning som uteslutande syftar till att skaffa medel för placering med ränteförtjänst (arbitrageaffär) är inte tillåtet. Detta får dock inte förhindra att upplåning sker vid en tidpunkt som bedöms vara lämplig för senare finansiering. Nya former av upplåning prövas i kommunfullmäktige före användning. All upplåning ska ske på affärsmässiga grunder genom skriftligt eller muntligt anbudsförfarande från minst två långivare.

Kortfristig upplåning

Kommunkoncernens kortfristiga upplåning, vilket innebär upplåning med en löptid som inte överstiger ett år ska ske genom:

- lån inom kommunens majoritetsägda bolag
- upplåning i bank eller finansinstitut
- lån på annat sätt eller från annan enligt kommunfullmäktiges beslut

Löptid och räntebindningstid för kortfristig upplåning ska bestämmas med hänsyn till gällande regler angående ränteriskbegränsning och aktuell likviditetsprognos. Överskottslikviditeten ska i första hand användas för att återbetala utestående krediter.

Långfristig upplåning

Långfristig upplåning för kommunkoncernens eget behov med en löptid längre än ett år, ska ske enligt denna policy. I samband med beslut om årsbudget fattar kommunfullmäktige beslut om storleken på kommunens låneramar samt omsättning av lån som ska gälla för budgetåret.

Riskhantering

I samband med upplåning ska nedanstående risker särskilt beaktas.

Finansieringsrisk

För att begränsa risken att inte ha tillgång till likvida medel i rätt tid när lån förfaller till betalning så bör bedömning av spridningen på låneportföljen beaktas utifrån god betalningsberedskap.

Ränterisker

Med ränterisk avses risken för att en förändring av det allmänna ränteläget påverkar kommunens räntekostnader i negativa riktning. Ekonomifunktionen ansvarar för att löpande

pröva låneportföljens utseende och vid behov ska ekonomichefen föreslå kommunstyrelsen ändringar i låneportföljen.

Valutarisker

Kommunkoncernen ska inte ta några valutarisker vid nyupplåning. Upplåning i utländsk valuta ska normalt inte förekomma.

Finansiell leasing

Finansiell leasing och liknande finansiella former jämställs med upplåning och omfattas av reglerna för upplåning i denna policy.

Borgen

Kommunal borgen beslutas av kommunfullmäktige. Smedjebackens kommun ikläder sig borgensansvar för bolag med betydande kommunalt inflytande. Verksamheten ska ha en långsiktig plan och inriktning som ger kommunen och dess medborgare ett tydligt mervärde, på både kort och lång sikt. Kommunen har som borgensman intresse av att varje investering som finansierats med borgenslån är försäkrade. Därför ska alla borgensåtaganden för investeringsändamål villkoras med ett förbehåll om att låntagaren ska hålla investeringsobjektet försäkrat under hela den tid borgen ska gälla.

Styrning och rapportering

Kommunkoncernen ska ha rutiner som säkerställer god kontroll, rapportering, uppföljning och utvärdering.

Kontroll

Vid finansiella transaktioner ska delegationer och attesträtter vara upprättade samt kontinuerligt vid behov uppdateras. Dessa delegationer ska registreras och arkiveras. Delegationerna/fullmakterna ska distribueras till aktuella parter med behov av dessa. Vidare ska förutom behörig person som genomfört en affär ytterligare en person kontrollera att affären är i överensstämmelse med finanspolicyn och eventuellt beslutsdokument.

Rapportering

För att ge kommunkoncernens ledning kontinuerlig information som rör medelsförvaltningens utveckling, ska ett väl fungerande rapportsystem finnas. Uppföljning av den finansiella verksamheten ska inordnas i den övriga ekonomiska uppföljningen i form av budgetuppföljning, delårsrapport och årsredovisning.